

Suomen Terveystä Edistävät Sairaalat ry. / WHO:n Health Promoting Hospitals

STES ry:n edustaja

puheenjohtaja

Kari Vihriälä

Tampere 17.1.2008

Terveyden edistäminen / kansainvälinen yhteistyö

- Yhdistyneet kansakunnat (YK) 1945
  - Maailman terveysjärjestö (WHO) 1948
- WHO:n järjestämät terveyden edistämisen konferenssit
1. Ottawa 1986
  2. Adelaide 1988
  3. Sundsvall 1991
  4. Jakarta 1997
  5. Mexico City 2000
  6. Bangkok 2005

WHO:n terveyttä kaikille ohjelmat

Alma Atan konferenssi 1978

- Terveyttä kaikille vuoteen 2000 mennessä
(Health for All by the year 2000)

WHO:n 46. yleiskokous 1993

- Terveyttä kaikille 21. vuosisadalla
(Health for All in the 21 th Century)

WHO:n Euroopan alueen Terveyttä Kaikille - ohjelmat

- Terveyttä Kaikille –strategia 1980
- Ohjelman päivitys 1991
- Health for All in the 21th Century 1998
- Ohjelman kolmas päivitys 2005
- Suomen Terveyttä Kaikille –ohjelma: Terveys 2015 –kansanterveysohjelma laadittiin vuonna 2001

Terveyden edistämisen kansainväliset verkostot

Terveyden edistäminen ja koulutus -verkosto
(International Union for Health Promotion and Education; IUHPE) 1950

- Verkoston 19. maailmankonferenssi Vancouverissa 2007

Työpaikan terveyden edistäminen (European Network for Workplace Health Promotion; ENWHP) 1996

- Verkoston 5. konferenssi Linzissä 2006

Terveyden edistämisen kansainväliset verkostot ...

Terveet kaupungit (International Healthy City Foundation; IHCF) 1987

- vaiheen 4 (2003-2008) konferenssi Turussa 2006

Terveyttä edistävät sairaalat (Health Promoting Hospitals; HPH) 1990

- 15. kansainvälinen konferenssi Wienissä 2007

Health Promoting Hospitals (HPH) – verkoston alkuvaiheet

- Verkoston valmistelua edelsi Ottawan kokous 1986 ja "Terveys ja sairaala" – pilottihanke, joka aloitettiin Wienin Rudolfstiftung –sairaalassa vuonna 1989
- HPH perustettiin 1990
- HPH:n ensimmäinen toimintaohjelma-julistus on vuodelta 1991: the Budapest Declaration on Health Promoting Hospitals

Health Promoting hospitals (HPH) - verkoston alkuvaiheet ...

- HPH:n eurooppalainen pilottisairaala- projekti toteutettiin vuosina 1993-1997
- Ensimmäinen HPH –konferenssi pidettiin 1993. Saman vuonna julkaistiin ensimmäinen HPH - uutiskirje (HPH Newsletter)
- Wienin suositukset terveyttä edistäville sairaaloille (The Vienna Recommendations on Health Promoting Hospitals) julkaistiin 1997

HPH –verkosto vuonna 2007

- Globaali verkosto, johon kuuluu jäsenyhteisöjä kaikilta mantereilta
- Toiminnan keskuksena Eurooppa
- Jäsenmaita 28; Australia, Itävalta, Belgia, Bulgaria, Kanada, Tsekki, Tanska, Viro, Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Irlanti, Israel, Italia, Liettua, Pohjois-Irlanti, Norja, Puola, Venäjä, Skotlanti, Serbia, Slovakia, Etelä-Afrikka, Ruotsi, Sveitsi, Thaimaa ja Taiwan
- Jäsensairaaloiden määrä runsaat 700

HPH -konferenssit

- Varsova 1993
- Padova 1994
- Linköping 1995
- Londonderry 1996
- Wien 1997
- Darmstadt 1998
- Swansea 1999
- Ateena 2000
- Kööpenhamina 2001
- Bratislava 2002
- Firenze 2003
- Moskova 2004
- Dublin 2005
- Palanga 2006
- Wien 2007
- Berliini 14.-16.5.2008

HPH –konferenssit ...

Berliinissä toukokuussa 2008 pidettävän verkoston 16. konferenssin aiheena on "Sairaalat ja terveyspalvelut terveessä yhteiskunnassa: Quo vadis, HPH?"

- HPH –konferenssien yhteydessä jäsenmaiden HPH- koordinaattoreilla on omat kokouksensa ja työpajansa

HPH –verkoston rakenne

- Keskuksena WHO:n Euroopan aluetoimisto
- Verkostoa hallinnoi ohjausryhmä, joka koostuu WHO:n ja WHO:n yhteistyökeskusten sekä kansallisten HPH -verkostojen koordinaattoreiden edustajista
- Kööpenhaminassa sijaitseva The WHO Collaborating Centre on Evidence Based Health Promotion in Hospitals huolehtii verkoston sihteeristön tehtävistä

HPH –verkoston rakenne ...

- Wienissä sijaitseva yhteistyökeskus; The Collaborating Centre on Health Promotion in Hospitals and Health Care huolehtii HPH –konferenssien tieteellisestä valmistelusta sekä puolivuositain ilmestyvän HPH –uutiskirjeen (HPH Newsletter) toimittamisesta

HPH:n 18 (3 x 6) päästrategiaa

Strategisen suunnittelun 3 kohderyhmää:

1. Potilaat
2. Henkilökunta
3. Sairaalapiirin koko väestö

Toiminnan 6 päälinjaa:

1. Omakohtainen terveyden edistäminen
2. Yhteistyössä tapahtuva terveyden edistäminen
3. Toimintaympäristön terveellisyyden vahvistaminen
4. Terveyden edistäminen sairauksien hoidossa
5. Terveyttä edistävän elämäntavan kehittäminen
6. Osallistuminen koko väestön terveyden edistämiseen

HPH:n laatustandardit

- 1) Virallinen toimintasuunnitelma
- 2) Potilaan tilanteen arviointi
- 3) Potilaan informointi ja interventiot
- 4) Terveellinen työympäristö
- 5) Jatkuvuus ja yhteistyö

Standardien muodostaminen

- Taustalla laaja valmistelutyö
- Tuloksena 5 päästandardia, jotka liittyvät potilaan hoitopolkuun ja määrittelevät terveyden edistämiseen liittyvät velvollisuudet ja toimet olennaiseksi osaksi kaikkia potilaalle tarjottavia sairaalapalveluja.
- Standardit ovat yleisluontoisia ja keskittyvät potilaisiin, henkilökuntaan ja johtamiseen.

HPH –standardien tarkoitus

- Täydentää sairaalassa olemassa olevia laatustandardeja organisaation jatkuvan laadun parantamisen filosofian mukaisesti
  - täydentäminen tarpeen erityisesti potilaslähtöisyyden lisäämiseksi ja hoitotulosten parantamiseksi

Standardien toteutumisen arvioiminen

HPH –verkoston piirissä on julkaistu käsikirja terveyden edistämisen laatustandardien toteutumisen arvioimiseksi sairaaloissa:

“Implementing health promotion in hospitals; Manual and self-assessment forms”

Edited by: Oliver Gröne (2006). WHO Europe

- suomenkielinen käännös joulukuussa 2007

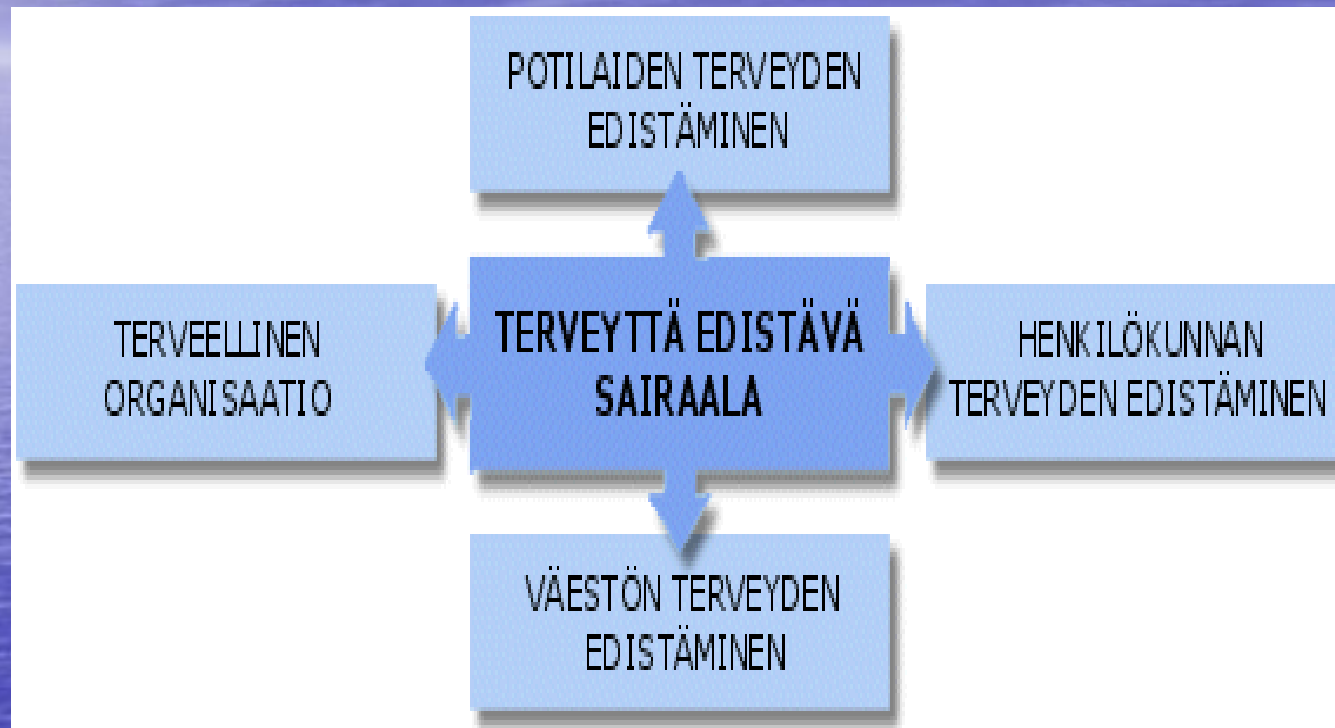
Terveyttä edistävän sairaalan standardien toteutumisen arvioiminen

- Standardit (5 kpl)
- Alastandardit (13 kpl)
- Alastandardien arvioitavat elementit (40 kpl)
- Täydentävät indikaattorit (18 kpl)
- Lisäindikaattorit

Suomen Terveyttä Edistävät Sairaalat (STES) ry

- Perustettiin 16.5.2001 Kööpenhaminassa 9. HPH – konferenssin yhteydessä
- Perustajajäsenet;
  - Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
  - Folkhälsan / Meltolan sairaala
  - Kainuun sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
  - Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
  - Raahen seudun terveydenhuollon kuntayhtymä
- Yhdistyksen kotipaikka on Jyväskylä
- STES on HPH –verkoston jäsen

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry:n toiminta-ajatus

- Terveyden kokonaisvaltainen edistäminen on sairauksien tutkimisen ja hoitamisen ohella yksi sairaalan tehtävistä.

Terveyttä edistävä sairaala

- Terveysten edistäminen sairaanhoidossa sisältää parantavan, oireita lievittävän, kuntouttavan, sairauksia ehkäisevän sekä terveyttä ja hyvinvointia lisäävän työn.
- Terveyttä edistävä sairaala sisällyttää päivittäiseen työkuultuuriinsa idean potilaiden ja heidän läheistensä, sairaalan työntekijöiden, sairaalaympäristön sekä väestön terveyden edistämisestä

STES –verkoston toiminnan osa-alueita

- Toiminta kansainvälisessä HPH –verkostossa
- Jäsentyhteisöjen yhteishankkeet
  - savuton sairaala
  - laatustandardien mukainen toiminta
  - muut hankkeet
- Verkostotapaamiset
- Tiedottaminen
  - STES:n nettisivut:www.hph.tutka.net

STES:n jäsenyys

- Sitoutuminen HPH / STES ry:n toimintaperiaatteisiin ja tavoitteisiin
- Savuton sairaala –verkoston jäsenyys
- 3 terveyden edistämisen kehittämissu- projektia nimetty
- Jäsenhakemus osoitetaan STES:n sihteerille ja "Letter of Intent" HPH-koordinaattorille

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry

Varsinaiset jäsenet:

- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky
- Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Folkhälsan Raseborg
- Forssan seudun terveydenhuollon ky
- Imatran kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi
- Jämsän seudun terveydenhuollon ky
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky
- Kainuun maakunta ky, Kainuun ks
- Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry

Varsinaiset jäsenet:

- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky
- Raahen seudun terveydenhuollon ky
- Satakunnan sairaanhoitopiiri
- Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky
- Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ry

Kannatusjäsenet:

- Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysalan yksikkö
- Mikkelin ammattikorkeakoulu, Savonlinnan koulutusyksikkö
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysalan yksikkö
- Terveystieteiden tutkimuskeskus

STES:n talous

- Yhdistyksen tulot muodostuvat vuosittaisista jäsenmaksuista; vuoden 2007 jäsenmaksut:
  - 1) 700 €, kun väestöpohja yli 100000
  - 2) 400 €, kun väestöpohja alle 100000
  - 3) 100 € kannatusjäseniltä
- HPH -jäsenmaksu oli noin 35,8% yhdistyksen jäsenmaksutuloista.

STES:n henkilöstöresurssit

- Yhdistyksellä ei ole palkattuja työntekijöitä
- Yhdistyksen saama työpanos muodostuu jäsenyhteisöjen työntekijöiden yhdistyksen toimintaan antamasta työajasta
- Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus
  - puheenjohtaja, varapuheenjohtaja
  - sihteeri
  - HPH –koordinaattori
  - 8-12 muuta hallituksen varsinaista jäsentä ja heille valitut varajäsenet
  - rahastonhoitaja, nettisivuvastaava
  - muut tarvittavat toimihenkilöt

STES:n toiminnan lähivuosien haasteita

- Terveysten edistämisen laatustandardien täysimääräinen hyödyntäminen jäsenyhteisöjen toiminnassa
- STES –verkoston laajentaminen
- Kumppanuus oman alueen väestön terveyden edistämisessä
- kuntien palvelurakennemuutoksen edellyttämä terveyden edistämisasiiktiivisuus

STES:n toiminnan lähivuosien haasteita...

- Yhteistoiminta terveyden edistämisen valtakunnallisten yhteistyötahojen kanssa
  - STM, Stakes, KTL, Tekry
- Kansainvälisen yhteistyön lisääminen terveyden edistämisen keskeisten verkostojen kanssa
  - HPH, IUHPE, IHCF, ENWHP

Lähteitä:

- Ottawa Charter for Health Promotion. WHO 1986.
- Putting HPH Policy into Action. Working Paper of the WHO Collaborating Centre on Health Promotion in Hospitals and Health Care. May 2006. Product of the WHO Working Group "Putting HPH policy into Action"
Commissioned by WHO-European Office for Integrated Health Care Services, Barcelona: Mila Garcia-Barbero
Co-ordinated by the WHO Collaborating Centre for Health Promotion in Hospitals and Health Care.

Lähteitä:

- Implementing health promotion in hospitals:
Manual and self-assessment forms
Edited by: Oliver Gröne
Division of Country Health Systems.
WHO Regional Office for Europe.
WHO 2006.
- Nettisivut:
HPH-verkosto: www.euro.who.int/healthpromohosp
STES –verkosto: www.sotka.net

Lähteitä:

- Terveyden edistämisen maailmankonferenssit vuosina 1986 – 2005;
www.who.int/healthpromotion/conferences/en/
- Terveyttä edistävät sairaalat –verkoston kansainväliset konferenssit vuosina 1993 – 2007;
www.hph-hc.cc/conferences.php
- HPH –verkoston uutiskirjeet vuosilta 1993 – 2007;
www.hph-hc.cc/newsletter.php